

Sequoia sempervirens is een conifeer van vóór de ijstijd die nogal altijd van nature in delen van Noord-Amerika voorkomt. De reuzenboom groeit daar tot ruim boven de 100 meter hoogte. In Europa halen de wintergroene bomen amper de helft.

Tekst en foto: Emiel van den Berg

Vroeger rekende men *Sequoia* tot de *Taxodiaceae*, de moerascipresfamilie of soms mammoetboomfamilie geheten. Familiegenoten waren onder andere *Metasequoia*, *Taxodium*, *Cryptomeria* en *Sequoiadendron*. Inmiddels zijn al deze geslachten ondergebracht bij de *Cupressaceae*, de cipresfamilie. Ook *Juniperus*, *Chamaecyparis* en bijvoorbeeld *Thuja* zijn nu familiegenoten. *S. sempervirens* is de enige soort van het geslacht *Sequoia*. Vroeger was men in de veronderstelling dat het geslacht twee soorten had maar die tweede soort is later als het aparte geslacht *Sequoiadendron* benoemd. Beide geslachten zijn wel zeer nauw met elkaar verwant. De wetenschappelijke naam *Sequoia* is oorspronkelijk een Indiaanse plantennaam. Voor de Navajo-indianen uit de streek van Californië was het ook een meisjesnaam. De betekenis ervan is groots en standvastig. Omdat de conifeer tot de grootste bomen van de wereld behoort, spreken we in Nederland meestal over de mammoetboom, soms spreekt men over de kustsequoia. De Engelse naam is *coast redwood*.

IJSTIJDEN

Al vóór de ijstijden groeide *S. sempervirens* in de vochtige gematigde regiones van het hele noordelijke halfrond. De in Europa gevonden bruinkool bestaat voor een groot deel uit oude stammen van *Sequoia*. Tegenwoordig komt de reusachtige conifeer alleen nog van nature voor in het westen van Noord-Amerika; in de kuststroken van San Francisco, Californië tot in het zuiden van Oregon. De boom heeft een hekel aan vorst en verlangt een hoge relatieve luchtvochtigheid om goed te kunnen groeien. In de kustgebieden van westelijk Noord-Amerika zijn de omstandigheden ideaal, daar drijft de oceaan dagelijks dichte mist het land op. In Europa is de boom vooral in parken en tuinen te vinden waar hij zich tot volle wasdom kan ontwikkelen zodat de sierwaarde het best tot zijn recht komt. De winterhardheid bij jon-

Sequoia sempervirens

Sequoia sempervirens heeft de ijstijden doorstaan

ge planten is een aandachtspunt maar aan de vochtige westkust van Europa groeit de boom probleemloos. In Ierland, Groot-Brittannië en West-Frankrijk is de groeisnelheid te vergelijken met die van de bomen in westelijk Noord-Amerika. Bij het proefstation voor *Sequoia* in Rotorua, op het noordereiland van Nieuw-Zeeland, zijn de groeiomstandigheden zo goed dat de groeikracht zelfs groter is. De hoogste *Sequoia*'s in de Verenigde Staten meten rond de 115 meter, de stamdiameter bedraagt dan bijna 10 meter. De oudste exemplaren zijn meer dan 2000 jaar oud. In Europa blijven de hoogste exemplaren vooralsnog rond de 40 meter stek en is de stamdiameter dan circa 2 meter. *S. sempervirens* vormt een zuilvormige kroon met horizontale tot hangende takken. Deze afstaande takken staan in kransen. Opvallend is de roodbruine tot roestkleurige bast die zeer zacht en vezelachtig is. Bij het ouder worden, kleurt de bast donkerder en wordt deze dikker met steeds diepere groeven. De conifeer levert zacht, maar duurzaam hout met bleekgeel spint- en roodbruin kernhout. Het wordt ook wel *californian redwood* genoemd. Vroeger gebruikte men het hout voor spoorbielzen en broeikassen vanwege de bestandheid tegen vocht. Ook voor tuinmeubels en schuttingen was het geliefd. In het verleden is hierdoor naar

schatting 95% van het oorspronkelijke areaal gekapt. Inmiddels zorgt het Redwood National Park, in de noordelijke kuststrook van Californië, ervoor dat de resterende bomen gespaard blijven. Overigens is een unieke eigenschap van de boom dat hij bij het omzagen vanuit de stronk weer nieuwe scheuten maakt die kunnen uitgroeien tot nieuwe stammen. Hierdoor is een deel van de bossen nog aardig in tact gebleven.

CULTIVARS

S. sempervirens kent diverse cultivars die veelal aanzienlijk kleiner blijven dan de soort. Veel dwergsoorten zijn ontstaan uit zogenaamde heksenbezems in de soort. 'Adpressa' is een langzame groeier waarvan de jonge naalden een bijna witte kleur hebben. Na verloop van jaren haalt deze cultivar de 5 meter hoogte. Vooral in de voorjaarsmaanden is het een opvallende verschijning waardoor hij ook voor de visuele handel sierwaarde heeft. 'Variegata' heeft witbonte naalden en de naalden bij 'Glauca' zijn blauwgroen. De blauwgroene naalden van 'Winter Blue' kleuren blauwer gedurende de wintermaanden. 'Nana Pendula' blijft laag met afhangende takken en 'Pendula' is een opgaande treurvorm. 'Prostrata' groeit bijna liggend over de grond.